



INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

## Spółeczeństwo i rynek pracy

### Spółeczeństwo

Województwo wielkopolskie zamieszkuje około 3,5 mln osób. Aktualne trendy demograficzne, takie jak: migracje ludności, proces starzenia się społeczeństwa, zmiany modelu rodziny i spadek przyrostu naturalnego, mają wpływ na wiele dziedzin życia: rynek pracy, rynek mieszkaniowy, system ochrony zdrowia i opieki społecznej, edukacji, system transportowy. Szczególnie istotnym problemem w niedalekiej przyszłości mogą okazać się konsekwencje postępującego starzenia ludności. Negatywne procesy demograficzne, choć wolniej niż w innych częściach kraju, kształtują przyszłość wielkopolskiego społeczeństwa. Zmiany demograficzne wpływają na podaż i popyt określonych usług społecznych oraz rozwój nowych gałęzi srebrnej i białej gospodarki.

Do wyzwań stających przed Samorządem Województwa należy utrzymanie spójności społecznej. Zmiany demograficzne w ujęciu wewnątrzregionalnym – szczególnie wywołane migracjami – wpływają na lokalne rynki pracy (np. zjawisko wymywania zasobów kapitału ludzkiego), strukturę społeczną mieszkańców i związaną z nią strukturę lokalnej gospodarki. Posiłkowanie się przez pracodawców pracownikami spoza naszego kraju, a ostatnio także napływ migrantów z Ukrainy, wiążą się z koniecznością dostosowania usług publicznych do cudzoziemców i ich integracji społecznej. Rosnący ruch wędrowniczy rodzi presję na rozwój usług transportowych w wymiarze indywidualnym i zbiorowym. Przy zmniejszającej się liczbie dzieci sektor edukacji również będzie wymagał przekształceń. Wyzwaniem jest przeciwdziałanie dezurbanizacji i chaotycznej suburbanizacji, których efektem jest spadek liczby ludności miast na rzecz otaczających je obszarów funkcjonalnych. Konieczne jest w tym względzie efektywne zintegrowanie planowania rozwoju.

Dla wzrostu bezpieczeństwa społecznego mieszkańców regionu konieczne są: poprawa dostępu do dóbr i usług publicznych oraz aktywizacja umożliwiająca uczestnictwo w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego osób wykluczonych, zmarginalizowanych lub zagrożonych tymi zjawiskami. Niwelowanie zagrożeń ubóstwa i jego dziedziczenia będzie wpływać na spójność społeczną regionu i rozwój gospodarki.

### Stan i struktura ludności WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

#### (Wybrane wskaźniki)

- W województwie wielkopolskim liczba ludności w końcu 2022 r. wynosiła 3 493,6 tys. osób, co w skali kraju stanowiło 9,2%.
- Liczba ludności w województwie wielkopolskim systematycznie wzrastała, wbrew ogólnopolskiej tendencji malejącej. Jednak od 2021 roku widoczny jest jej spadek.
- Największa koncentracja ludności dotyczy Poznania i powiatu poznańskiego, gdzie mieszka 28,2% mieszkańców regionu. Najmniej mieszkańców mają powiaty międzychodzki i chodzieski.
- W strukturze ludności według miejsca zamieszkania w 2022 r. przeważała ludność miejska – 53,3% mieszkańców regionu. Zjawiskiem charakterystycznym dla Wielkopolski jest suburbanizacja, w wyniku której permanentnie wzrasta liczba mieszkańców obszarów wiejskich oraz mniejszych miast zlokalizowanych w pobliżu największych ośrodków miejskich.
- Współczynnik feminizacji, określający wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, tj.



liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w województwie wielkopolskim wynosi 106. Dominacja kobiet wzrasta w najstarszych grupach wiekowych. Także prognozowane przeciętne dalsze trwanie życia Wielkopolanek jest o kilka lat dłuższe niż mężczyzn.

- W województwie wielkopolskim, podobnie jak w kraju, obserwuje się stopniowe zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. W 2022 roku nieznacznie wzrósł udział ludności w wieku poprodukcyjnym i wyniósł 21,4%. Spada natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym, którzy w roku 2022 stanowili 59,0% Wielkopolan.
- Prognoza ludności na lata 2014-2050 zakłada dalszy spadek liczby ludności oraz utrzymanie się niekorzystnych zjawisk demograficznych. Spodziewane zmniejszenie się populacji Wielkopolski w 2050 roku w stosunku do 2023 roku ma wynieść 204 tys. osób, tj. 6,2%.
- Wpływ na zmiany liczby ludności mają migracje wewnętrzne (wewnątrz- i międzyregionalne) i zagraniczne. W 2022 roku saldo migracji wynosiło 1 401 osób, przy czym saldo migracji wewnętrznych osiągnęło poziom 1 271 osób, a zagranicznych 130 osób.

## Rynek pracy

Województwo wielkopolskie na tle kraju dysponuje znacznymi zasobami pracy, skupiając 9,5% ogółu pracujących w Polsce. Rynek pracy charakteryzuje się zmiennością i zależnością od wielu czynników społeczno-gospodarczych, w tym głównie od kondycji gospodarki i przedsiębiorstw w relacji do wysokości przeciętnego wynagrodzenia oraz trendów demograficznych. Nierozzerwalnie związany jest także z poziomem edukacji i kierunkami kształcenia ludności. Pomimo różnorodnych fluktuacji w Wielkopolsce w 2023 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw utrzymywało się na podobnym poziomie, natomiast bezrobocie rejestrowane pozostaje na najniższym poziomie w kraju.

Dużą popularnością i uznaniem w Wielkopolsce cieszy się praca na własny rachunek. Jednoosobowe podmioty gospodarcze oraz mikroprzedsiębiorstwa stanowią ważny element rynku pracy i wyraz wielkopolskiej przedsiębiorczości. Region charakteryzują wieloletnie tradycje rzemieślnicze i prężna działalność cechów i izb w rozwoju rzemiosła i kształceniu młodych adeptów tych zawodów. Dynamicznie rozwija się także przedsiębiorczość społeczna i spółdzielczość. Wspieranie innowacyjnej przedsiębiorczości jest priorytetem dla zachowania rozwoju gospodarczego regionu.

Bezrobocie w naszym regionie jest zróżnicowane terytorialnie w zależności od umiejscowienia powiatu na mapie Wielkopolski i specyfiki jego uwarunkowań wewnętrznych. Publiczne Służby Zatrudnienia działające na terenie województwa inicjują działania na rzecz aktywizacji zawodowej, maksymalnie wykorzystując środki otrzymywane z Funduszu Pracy oraz innych źródeł, w tym również z funduszy unijnych czy Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Wysoki wskaźnik zatrudnienia oraz niska stopa bezrobocia wskazują na kurczenie się zasobów ludzkich w Wielkopolsce. Jak wynika z IX edycji badania Barometr Zawodów w Wielkopolsce występują 33 zawody deficytowe. I choć ich liczba w ostatnich latach maleje, to nadal bardzo niepokojące są braki w dwóch ważnych dla przyszłości Wielkopolski obszarach tj. w oświacie, która pomaga kształcić przyszłych pracowników oraz w medycynie, która staje się kluczowa ze względu na starzenie się społeczeństwa. Z deficytem kadr zderzają się również inne ważne dla gospodarki regionu branże.

Wyzwaniem dla wielkopolskiego rynku pracy jest zwiększanie szans na zatrudnienie przez dostosowanie procesu kształcenia do oczekiwań pracodawców, a jednocześnie do potrzeb innowacyjnej gospodarki. Szybkie tempo zmian na rynku pracy, spowodowane m.in. postępującym rozwojem technologicznym sprawia, że niezbędne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się zapotrzebowanie na nowe kompetencje i kwalifikacje. Postęp technologiczny może prowadzić do polaryzacji rynku pracy, szczególnie w aspekcie wypierania pracy ludzkiej przez nowoczesne technologie, a jednocześnie prowadzić do wzrostu zapotrzebowania na pracowników o nowych kwalifikacjach. Kluczowe jest więc tworzenie warunków dla rozwoju edukacji ustawicznej.



## Rynek pracy Województwa Wielkopolskiego

### (Wybrane wskaźniki)

#### Aktywność ekonomiczna ludności w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2023 r.

- Na koniec 2023 roku zbiorowość aktywnych zawodowo obejmowała 1 711 tys. osób, tj. o 3,4% więcej niż w analogicznym kwartale 2022 roku.
- Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 60,8% (w kraju 58,9%). Była to czwarta najwyższa wartość spośród polskich województw. Wskaźnik ten jest dużo wyższy w populacji mężczyzn (71,1%) niż w przypadku kobiet (51,2%).
- W IV kwartale 2023 roku liczba pracujących wynosiła 1 642 tys., tj. o 1,2% więcej niż rok wcześniej. Pracujący stanowili 58,3% ogółu ludności w wieku 15–89 lat. Była to trzecia najwyższa wartość wskaźnika zatrudnienia spośród polskich województw.
- Zbiorowość biernych zawodowo liczy ponad 1,1 mln osób i stanowi 39,2% ogółu ludności w wieku 15–89 lat. Główne przyczyny bierności to: emerytura (49,2% badanej zbiorowości), nauka i uzupełnianie kwalifikacji zawodowych (21,7%) oraz choroba i niepełnosprawność (12,1%).
- Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy do 3 miesięcy włącznie (42,3%, w 3 kwartale ub. roku 43,8%). Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne wyniósł 8,1 miesiąca (przed rokiem 9,2 miesiąca).

#### Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim w grudniu 2023 r. wyniosło 856,7 tys. osób i zmniejszyło się o 0,1% w stosunku do analogicznego okresu rok wcześniej.
- Sektorami o najwyższym poziomie zatrudnienia pozostają niezmiennie: przetwórstwo przemysłowe (36,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (34,3%) oraz transport i gospodarka magazynowa (10,6%).

#### Bezrobocie rejestrowane

- Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2023 roku wyniosła 3,0% i był to najniższy wskaźnik wśród województw (w kraju 5,1%). Powiaty o najniższych wskaźnikach to poznański, kępiński i wolsztyński (poniżej 2,0%), z kolei najwyższe wartości tego wskaźnika dotyczyły powiatów ze wschodniej i północnej części regionu: konińskiego, słupeckiego i chodzieskiego (odpowiednio 7,1%, 7,2%, 7,5%).
- W rejestrach powiatowych urzędów pracy na koniec 2023 roku znajdowało się 46 531 osób. W strukturze wyróżniają się kobiety (58,4%) a osoby do 30 roku życia stanowiły 27% ogółu. Pod względem wykształcenia dominowały osoby z zasadniczym zawodowym/branżowym oraz gimnazjalnym/podstawowym i niższym (łącznie 53%). Osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych stanowiły 27,5%. Mimo niskiej stopy bezrobocia w regionie nadal występuje problem długotrwałego pozostawania bez zatrudnienia (39,0%).

#### Cudzoziemcy na wielkopolskim rynku pracy



- W 2023 roku zarejestrowano 48 870 oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom, z czego 36,7% dotyczyło Ukraińców, 31,9% Białorusinów, a 21,7% Gruzinów. W związku z wojną w Ukrainie i zmianą zasad zatrudniania obywateli Ukrainy, liczba oświadczeń spadła o ponad 60 tys. w stosunku do roku 2022.
- W 2023 roku wielkopolscy pracodawcy zgłosili zatrudnienie 106 185 migrantów wojennych z Ukrainy.
- Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dzień 31.12.2023r. w Wielkopolsce dokonano zgłoszenia do ubezpieczenia jako pracowników lub jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą 123 449 cudzoziemców, z czego 73,1% to obywatele Ukrainy.

## **Wynagrodzenia**

- W województwie wielkopolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2023 roku wyniosło 6 694,72 zł. W skali roku oznacza wzrost o 11,8% (przed rokiem poziom wynagrodzeń podniósł się 12,4% w stosunku rocznym).
- W Polsce przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w analogicznym okresie wyniosło 7 444,39 zł.

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie